МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Хімічний факультет

Кафедра безпеки життєдіяльності

Затверджено

на засіданні кафедри безпеки життєдіяльності

(протокол № 9/25 від «29» серпня 2025 р.)

Завідувач кафедри З. М. Яремко

Силабус з навчальної дисципліни

«БАЗОВА ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА (ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА)»,

що викладається в межах

усіх освітньо-професійних програм
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Львів 2025

Назва дисципліни	Базова загальновійськова підготовка (теоретична частина)
Адреса викладання дисципліни	вул. Дорошенка, 41, 79000, м. Львів вул. Кирила і Мефодія, 8, 79005, м. Львів вул Січових стрільців,14, 79000, м. Львів вул. Університетська, 1 , 79000, м. Львів вул. Грушевського, 4, 79005, м. Львів вул. Коперника, 3, 79000, м. Львів, вул Черемшини,31, 79014, м. Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплений курс	Хімічний факультет, кафедра безпеки життєдіяльності вул. Дорошенка, 41, м. Львів каб. 97–99 (3-й поверх) тел.: +38-032-239-46-16 (завідувач кафедри) e-mail: life.safety.dep@lnu.edu.ua www: https://chem.lnu.edu.ua/department/life-safety
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Усі спеціальності, з яких відбувається підготовка бакалаврів в університеті
Викладачі курсу та їхня контактна інформація	Ярослав **ГАЛАДЖУН,** доцент кафедри безпеки життєдіяльності, канд. хім. наук, доц., Ігор **ДИКИЙ**, доцент кафедри зоології, канд. біол. наук, доц., Євген **ІВАНОВ**, завідувач кафедри конструктивної географії і картографії, д-р геор. наук, проф., Надія **ЛЕВУС**, заступниця декана філософського факультету, доцентка кафедри психології, канд. псих. наук, доц., Володимир **ЛИСИК**, доцент кафедри міжнародного права, канд. юрид. наук, доц., Олег **ЛЯДИК,** ст. викладач кафедри фізичного виховання та спорту, Ігор **МУЦЬ**, доцент кафедри безпеки життєдіяльності, канд. хім. наук, доц. Соломія **ПИСАРЕВСЬКА**, доцентка кафедри безпеки життєдіяльності, канд. хім. наук, доц. Тарас **ПОДЕДВОРНИЙ,** асист. кафедри радіомовлення та телебачення, Іван **ФЕДИК**, доцент кафедри історичного краєзнавства, канд. істор. наук, доц., Євген **ФИЛИПЕЦЬ**, асистент кафедри конституційного права, канд. юрид. наук
Консультації з питань навчання по дисципліні	Консультації відбуваються в день проведення лекцій та практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через MS Teams. Для погодження часу *он-лайн* консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінки дисципліни	https://chem.lnu.edu.ua/department/life-safety
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Базова загальновійськова підготовка (теоретична частина)» є нормативною дисципліною, яку викладають у третьому та четвертому семестрах в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-

	Трансферною Системою ECTS), всього 90 годин, зокрема 36 годин лекцій, 24 години практичних занять та 30 годин самостійної роботи. Програма дисципліни розроблена на основі типової програми навчальної дисципліни «Базова загальновійськова підготовка (теоретична частина)», яка погоджена Генеральним штабом Збройних Сил України (лист №300/1/С/4603 від 30 травня 2025 року) і передбачає її вивчення за двома модулями: 1. Модуль базової підготовки. 2. Модуль військової підготовки.
Коротка анотація дисципліни	В умовах збройної агресії з боку російської федерації проти нашої держави важливим є забезпечення Збройних Сил України необхідною кількістю військово-навченого людського мобілізаційного ресурсу для виконання військового обов'язку, а також забезпечення реалізації прав громадян на рівні можливості у виборі професій шляхом здобуття додаткових знань, вмінь та навичок, необхідних для належного виконання військових обов'язків у запасі в мирний час, обов'язків військової служби у воєнний час та для майбутньої професійної діяльності. Вивчення дисципліни охоплює питання національно-патріотичної, вогневої, тактичної, інженерної, розвідувальної, домедичної, та психологічної підготовки, а також питання міжнародного гуманітарного права та дотримання вимог Статутів Збройних Сил України.
Мета та цілі дисципліни	**Метою викладання навчальної дисципліни** "Базова загальновійськова підготовка (теоретична частина)" є здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України. **Основними завданнями вивчення дисципліни** "Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка)" є зацікавити здобувача освіти військовою службою та мотивувати його до патріотизму й виконання свого Конституційного обов'язку захищати Батьківщину. Досягнення цього завдання забезпечується формуванням ряду компетентностей. **Загальні компетентності (ЗК):** • усвідомлення правових норм та етичних принципів, що регулюють діяльність військовослужбовців; • здатність до критичного аналізу правових актів та їх застосування на практиці; • вміння працювати в команді та розуміння соціальних аспектів військової служби; • знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; • здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. **Спеціальні (фахові) компетентності (СК/ФК):** • знання основ військового законодавства України; • розуміння механізмів реалізації прав та обов'язків військовослужбовців; • навички оцінки правових ситуацій, пов'язаних із військовою службою. **Програмні результати навчання (ПРН):**

	• знати загальні обов'язки, права та відповідальність військовослужбовців, основні заходи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах, заходи безпеки під час поводження з вибуховими речовинами та застосування хімічної зброї і діяти відповідно до прийнятих алгоритмів; • знати сучасні підходи до ведення бою, використання стрілецької зброї, виявлення БпЛА та вміти на основі ризик-орієнтованого підходу повно та всебічно встановити рівень небезпечності, використовуючи різноманітні інформаційні джерела та діяти відповідно до прийнятих рішень; • знати способи та методи психічної саморегуляції та прийоми надання домедичної допомоги у разі різних видів ушкоджень, невідкладних станів відповідно до алгоритмів та вміти надавати її; • розуміти закономірності та особливості обмеження умов нормальної життєдіяльності у контексті виконання завдань під час ведення воєнних дій і вміти обґрунтувати рішення щодо збереження життя і здоров'я в умовах виникнення загрози та діяти відповідно до прийнятих алгоритмів.
Рекомендована література	Базову літературу можна знайти у бібліотеках університету та мережі Інтернет **Базова** 1. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 19.02.2022 № 60 "Про затвердження Порядку оформлення військових публікацій у Збройних Силах України" (ДДГІ 1-0(189)). 2. Бойовий статут механізованих та танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України (Частина ІІІ). Взвод, відділення, екіпаж (зі змінами). 3. Збірник нормативів з бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України (Тп 7-00(194)11.01). 4. Статути Збройних Сил України. 5. Наказ Міністра оборони України від 23.03.2017 N-164 "Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України". 6. Порадник для військовослужбовців Збройних Сил України (боротьба з бронеоб'єктами та фобіями). 7. Програма "Базової загальновійськової підготовки" (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5) (термін навчання 1,5 місяці) (Тп 7-00(206)246.63). 8. Закон України "Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України". 9. Дисциплінарний статут Збройних Сил України. 10. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності між ними відносин підлеглості: соціально-психологічний аспект. Артур Колдашов. https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/30_03_2018/pdf/66.pdf 11. Морально-етичні аспекти діяльності військовослужбовців під час війни. Чекаль Л. А. 12. https://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pedagogica/article/view/48451 13. Навроцький. Кримінальна відповідальність за непокору та невиконання наказу: історико-правовий аспект. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/70051

	14. Ніколаєв С.В. Статути Збройних Сил України (у т. ч. стройова підготовка): Конспект лекцій. 15. http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/8387/1/2%20КЛ%20Ніколаєв%20Статути%20ISBN%2B.pdf 16. Голик М.М. Кодекс честі офіцера Збройних Сил України як чинник формування корпоративної культури. Збірник наукових праць «Гілея: науковий вісник». Дніпро, 2016. №108. С. 91-93. 17. Етичні норми поведінки військовослужбовців. 18. http://www.ngu.com.ua/learn/humanitarian/etika.html#google_vignette 19. Кримінальний кодекс України. 20. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України: Закон України від 07 березня 2002 року No 3099-III (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, No 32, ст. 225. 21. Залужний В.Ф. Військова дисципліна: поняття, особливості нормативного закріплення, місце у системі правових категорій, функції. Право і суспільство. 2022. No 3. С. 299–307. https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/85ca2cd4-38f3-4ef9-a08b-9094e1ab31c5/content 22. Підстави та види кримінальної відповідальності за вчинення злочину дезертирство. К.В. Гученко - Актуальні проблеми сталого розвитку, 2024 - journals.csr.com.ua 23. Актуальні питання кримінальної відповідальності за військові кримінальні правопорушення та їх запобігання потребують невідкладного позитивного вирішення. Карпенко М. І. 24. http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/322/8770/18371-1?inline=1 25. Самовільне залишення військової частини або місця служби: проблеми правозастосовної практики та шляхи їх усунення. Колб, Пирожик. https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/baebd3e9-640a-41b9-a6ac-ac0b6e4973ac/content 26. Ніколаєнко Т. Актуальні питання забезпечення військової дисципліни у разі самовільного залишення військової частини або місця служби в умовах воєнного стану: кримінально-правовий аспект / Т. Ніколаєнко, О. Осінський // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2024. - № 1 (128). – С. 222-229 https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/14441 27. Закон України “Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України” 28. Актуальність захисту прав військовослужбовців під час воєнного стану в Україні відповідно до ЄКПЛ Тетяна Макарова. https://www.publichne-pravo.com.ua/files/53/6.pdf 29. Основні права військовослужбовців, пов’язані з проходженням служби. Дмитро Соколов Національний університет «Одеська юридична академія» 30. https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1593/1478 31. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/ laws/show/2011-12#Text.

	32. Постанова Кабінету Міністрів України № 704 від 30 серпня 2017 року «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб». 33. Основні права військовослужбовців. 34. https://www.mil.gov.ua/content/social_adaptation/osnovni_prava_vs_2020.pdf 35. Права та обов'язки військовослужбовця. Олександр Хохлов https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-of-science/article/view/10654/10010 36. Кобрин В. С., Нос Ю., Полюх Р. Співвідношення обов'язку захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України з правом на свободу світогляду та віросповідання в умовах правового режиму воєнного стану. Український часопис конституційного права, 2024. С. 55-69. 37. Конвенція про поводження з військовополоненими [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon 2xada.gov.ua/laws/show/995_153 38. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у регулярних арміях [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_151 39. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих і осіб, що потерпіли в корабельних аваріях, зі складу збройних сил на морі [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_152 40. Конвенція про захист цивільного населення під час війни [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_154 41. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_200 42. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_199 43. Наказ Міністра оборони України від 23.03.2017 N-164 "Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України" https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text 44. Міжнародне публічне право: підручник за ред. В. М. Репецького. - Київ: Знання, 2012. - С. 11-27. 45. Репецький, В.М. Міжнародне гуманітарне право: підручник / В.М. Репецький, В.М. Лисик. – К.: Знання, 2007. 46. Міжнародне гуманітарне право. Посібник для юриста / [М.М. Гнатовський, Т.Р. Короткий, А.О. Кориневич, В.М. Лисик, О.Р. Поєдинок, Н.В. Хендель]; за ред. Т.Р. Короткого – Київ-Одеса : Українська гельсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2016. – 2017. https://helsinki.org.ua/publications/mizhnarodne-humanitarne-pravo-posibnyk-dlya-yurysta-2/ 47. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право. Загальний курс. МКЧХ, 2021. http://ua.icrc.org/2021/05/31/ihl-comprehensive-intro/ 48. Комплексний пакет навчальних матеріалів з викладання МГП у межах базової загальновійськової підготовки. Київ, 2024.

49. https://www.helsinki.org.ua/publications/yak-poshyriuvaty-znannia-pro-mizhnarodne-humanitarne-pravo-sered-viyskovosluzhbovtsiv-kompleksnyy-paket-materialiv/
50. Військова топографія: навчальний посібник / А. М. Кривошеєв, А. І. Приходько, В. М. Петренко, Р. В. Сергієнко. Суми : Видавництво СумДУ, 2010. 281 с.
51. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kryvosheiev_Andrii/Viiskova_topohrafiia.pdf
52. Військова топографія: підручник / С. Г. Шмаль, О. В. Кравчук, А. М. Гудзь, С. В. Прищепа, О. П. Полець; 5-те вид. перероблене та доповнене Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 644 с.
53. URL: https://balka-book.com/files/2025/01_17/21_21/u_files_store_18_1.pdf
54. Військова топографія: навчальний посібник / А. М. Кривошеєв, А. І. Приходько, В. М. Петренко, Р. В. Сергієнко. Київ : Видавництво КНТ, 2022. 282 с.
55. Військова топографія: підручник / С. Г. Шмаль, О. В. Кравчук, А. М. Гудзь, С. В. Прищепа, О. П. Полець; 5-те вид. переробл. та доповн. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 644 с.
56. Військова топографія: підручник / Т. М. Гребенюк, В. Д. Макаревич, І. С. Тревого та ін. Львів: В-во Львів. політех., 2011. 416 с.
57. Шмаль С. Г. Довідник з військової топографії. Київ : Видавництво Ліра-К, 2024. 118 с.
58. Шмаль С. Г. Довідник з основних понять військової топографії. Київ : Видавництво Ліра-К, 2024. 108 с.
59. Грицевич Т. Л., Гузенко І. М., Капінус О. С., Мацевко Т.М., Романишин А.М.; за ред.. А.М. Романишина. Психологія бою : Посібник. Львів: Видавництво «Астролябія», 2017. 352 с.
60. Гроссман Д., Вбивство: Психологічна плата за навчання вбивати на війні і в мирний час. Львів: Видавництво «Астролябія», 2024. 560 с.
61. Гроссман Д., Крістенсен Л. Бій : Психологія і фізіологія в часи війни та миру. Львів: Видавництво «Астролябія», 2023. 698 с.
62. Основи військової психології : навч. посіб. / Г.В. Бондарев, П.П. Круть. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 272 с. 0052074.pdf
63. Перша психологічна допомога : Посібник для тренера ⁄ укладачі А. Гірник, В. Чернобровкіна. Київ : Пульсари, 2017. 98 с.
64. https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2774225e-e433-499e-9
65. Ручкіна, М.М., Сичук О.О., Черненко Н.М. Самоорганізація та емоційна саморегуляція : навчальний посібник для слухачів міжнародного проекту «ErasmusTURBO». Одеса: Університет Ушинського, 2024. 130 с.
66. http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/20704/1/Ruchk
67. F1ood A, Keegan RJ. Cognitive resilience to psychological stress in military personnel [Internetl Front Psychol. 2022; 13:809003. DOI: 10.3389/fpsyg.2022.809003
68. Бондаренко В. Поведінка в горах. – Львів, СПОЛОМ. – 2007. – 144 с.

69. Тактична медицина для підрозділів спеціального призначення / ОЗСП НГУ «АЗОВ» – Київ. – 2016. – 146 с.
70. Наказ МОЗ України від 09.03.2022 року № 441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах».
71. Дрок Л.В., Камалов Є.В., Миколенко Ю.М. Основи тактичної медицини. Навчальний посібник – Київ : НУОУ, 2020. – 168 с.
72. Вступ до курсу з тактичної медицини для немедичного персоналу - Американський курс тактичної медицини TCCC для військових. https://tccc.org.ua/guide/introduction-to-tccc-asm
73. Перша допомога. Довідник для населення від Товариства Червоного Хреста України. — [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://redcross.org.ua/wp-content/uploads/2016/10/%D0%A1%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%9F%D0%9F-%E2%80%94-%D0%90%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%9A%D0%9A_last.pdf

Допоміжна

1. Важливі навички в періоди стресу: ілюстроване керівництво. Європейський регіональний офіс Всесвітньої організації охорони здоров'я. — *[Електронний ресурс].* Режим доступу: https://apps.who.int/iris/handle/10665/339150.
2. Керівництво з надання першої психологічної допомоги для Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця. Довідковий центр з психосоціальної підтримки МФЧХ. — *[Електронний ресурс].* Режим доступу: https://pscentre.org/wp-content/uploads/2019/05/PFA-Guide-low-res.pdf.
3. *Кіт Л.Я.* Основи рятування і збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані / *Л.Я. Кіт, Н.В. Наливайко.* – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 132 с. Режим доступу: https://lnu.edu.ua/life-safety/wp-content/uploads/2020/11/Book_Kit_FirstAid_2020.pdf.
4. Домедична допомога при мінно-вибуховій травмі : методичний посібник / *В.О. Крилюк, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський та ін.* – Київ, 2016, – 75с.
5. Домедична допомога в умовах бойових дій: Методичний посібник / *В.О. Крилюк, Д.М. Сурков, С.О. Гурє'в, та ін.* – ТОВ «Ожива», 2022, – 76 с. ISBN 978-617-95015-2-4.
6. Екстрена та невідкладна медична допомога. Том І : допомога травмованим на догоспітальному етапі : посібник / *С.О. Гур'єв, В.О. Кирилюк, Г.В. Загорій,* – Київ : Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстреної медичної допомоги, 2017. – 504 с. ISBN: 978-966-97688-2-7
7. *Мельцер Н.* Міжнародне гуманітарне право: загальний курс / *Н. Мельцер.* – Київ : МКЧХ, 2020. – 398 с. Режим доступу: https://blogs.icrc.org/ua/wp-content/uploads/sites/98/2021/05/Nils-Melzer-Comprehensive-introduction-to-IHL-UKR.pdf.

Інформаційні ресурси Інтернет-мережі

1. Сайт кафедри безпеки життєдіяльності: *https://chem.lnu.edu.ua/department/life-safety*.
2. Сайт Верховної Ради України: *http://www.rada.gov.ua*.

	3. Сайт Ради національної безпеки і оборони України: *https://www.rnbo.gov.ua/*. 4. Сайт Міністерства оборони України: https://www.mil.gov.ua/. 5. Сайт Міністерства охорони здоров'я України: *http://www.moz.gov.ua*. 6. Сайт Міністерства культури та інформаційної політики України: *https://mkip.gov.ua/*. 7. Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій: *https://www.dsns.gov.ua/*. 8. Сайт Міжнародного Комітету Червоного Хреста: *http://www.icrc.org*. 9. Сайт Товариства Червоного Хреста України: *http://www.redcross.org.ua*. 10. Сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я: *https://www.who.int*. 11. Сайт Державної служби статистики України: *https://www.ukrstat.gov.ua/*. 12. Матеріали проєкту *dovidka.info* підготовлені у співпраці з Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Міністерством оборони України, Апаратом Головнокомандувача Збройних сил України та громадськими організаціями: *https://dovidka.info/*. 13. Безкоштовний онлайн курс *«Базова психологічна допомога в умовах війни». — [Електронний ресурс].* Режим доступу: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+BPA101+2022_T2/about. 14. Програма від ЮНІСЕФ «Навчаємося мінної безпеки всією родиною». Режим доступу: https://www.unicef.org/ukraine/mine-safety-for-the-family. 15. Безкоштовний онлайн курс *«Навчання з попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів». — [Електронний ресурс].* Режим доступу: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:UDA+PRE101+2022_T2/about. 16. Безкоштовний онлайн курс для учасників освітнього процесу *«Домедична допомога». — [Електронний ресурс].* Режим доступу: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Med+1/about. 17. Канал youtube «Перша допомога» з навчальними відеороликами від БО Мальтійська Служба Допомоги. *— [Електронний ресурс].* Режим доступу: https://www.youtube.com/@user-gr4bx7fw5w/about. **Основні законодавчі та нормативні документи з питань безпеки** 1. Конституція України (ст. 3, 16, 17, 43, 45, 46, 49, 50). 2. Кодекс України про адміністративні правопорушення (ст. 41–46, 52–92, 173–183). 3. Кримінальний кодекс України (ст. 115–145, 236–254, 305–327). 4. Кодекс України № 5403-VI «Кодекс цивільного захисту України». 5. Закон України № 1550-III «Про правовий режим надзвичайного стану». 6. Закон України № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану».

	7. Національний класифікатор ДК 019:2010 «Класифікатор надзвичайних ситуацій». 8. Наказом МВС України від 6 серпня 2018 року № 658 «Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій». 9. Постанова КМУ від 24.03.2004 № 368 «Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями». 10. Закон України № 15/98-ВР «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання». 11. Державні гігієнічні нормативи «Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)» (введено в дію постановою Головного державного санітарного лікаря України № 62 від 01.12.97). 12. Наказ МОЗ України від 06.04.2022 № 585 «Про затвердження Методичних рекомендації щодо дій у зонах ядерного ураження». 13. Наказ МОЗ України від 09.03.2021 № 408 «Регламент щодо проведення йодної профілактики у разі виникнення радіаційної аварії». 14. Правила пожежної безпеки в Україні (затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України № 1417 від 30.12.2014). 15. Лист МОН України від 04.04.2022 № 1/3872-22 «Про методичні рекомендації "Перша психологічна допомога. Алгоритм дій"». 16. Постанова КМУ від 30.10.2013 № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій». 17. Наказ МВС України від 10.07.2017 № 579 «Про затвердження Методики планування заходів з евакуації». 18. Закон України № 2642-VIII від «Про протимінну діяльність в Україні». 19. Стандартна операційна процедура 12.10/ДСНС «Навчання населення ризикам, пов’язаним із поводженням з вибухонебезпечними предметами». 20. Постанова КМУ від 17.04.2019 № 372 «Про затвердження Правил позначення небезпек, пов’язаних з мінами та вибухонебезпечними предметами – наслідками війни». 21. Закон України № 2801-XII «Основи законодавства України про охорону здоров’я». 22. Закон України від 05.07.2012 № 5081-VI «Про екстрену медичну допомогу». 23. Розпорядження КМУ від 22.05.2019 року № 383-р «Про схвалення Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги». 24. Наказ МОЗ України від 04.08.2021 року № 1627 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти». 25. Наказ МОЗ України від 09.03.2022 року № 441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах». 26. Протокол про заборону або обмеження застосування мін, мін-пасток та інших пристроїв з поправками, внесеними 3 травня 1996 року (Протокол II з поправками, внесеними 3 травня 1996 року), що додається до Конвенції про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що наносять надмірні пошкодження або

	мають невибіркову дію (Протокол прийнято Законом № 1084-XIV від 21.09.99). 27. IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі (Дата набрання чинності для України: 24.08.1991). 28. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях. 29. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі. 30. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими. 31. Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни. 32. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року. 33. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II), від 8 червня 1977 року. 34. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми (Протокол III), від 8 грудня 2005 року. 35. Наказ МО України від 23.03.2017 № 164 «Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України».
Тривалість курсу	Два семестри.
Обсяг курсу	Загальний обсяг — 90 годин зокрема 36 годин лекцій, 24 години практичних занять і 30 годин самостійної роботи. Змістових модулів — 2.
Очікувані результати навчання	**Знання –** це концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень, зокрема про: • українську національну ідентичність та її ознаки: мову, культуру, традиції, адміністративно-територіальний устрій держави та природні ресурси, визначальні історичні постаті, які внесли значний вклад у формування та становлення української нації; • основні терміни та поняття міжнародного гуманітарного права; • способи та методи психічної саморегуляції; • основи першої психологічної підготовки; • вплив бою на психіку особи; • алгоритм домедичної допомоги на етапі “допомога під вогнем/під загрозою” (Care under fire/Threat, CUF), способи та методи евакуації; • принципи та застосування допомоги в польових умовах (TFC); • порядок організації переміщення/пересування на території, яка контролюється противником; • основні заходи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах; • вимоги статутів Збройних Сил України; • загальні обов’язки, права та відповідальність військовослужбовців; • основні способи зв’язку, тактичні сигнальні жести;

	• правила ведення переговорів, правила користування засобами зв’язку, порядок дій під час застосування противником засобів радіоелектронної боротьби; • способи орієнтування на місцевості за допомогою небесних світил, компаса, годинника, карти та місцевих предметів; • розвідувальні ознаки розташування ділянки місцевості (території), на якій розташоване озброєння та бойова техніка, танки, гармати, пункти управління FPV БпЛА, установок ПТКР, кулемети, гранатомети, станцій радіолокаційної розвідки; • основні засоби ураження, які застосовує противник у війні проти України; • ознаки ядерного вибуху, хімічної атаки й застосування бойових біологічних речовин; • засоби індивідуального захисту; • дії на зараженій місцевості; • інженерне обладнання та маскування позицій в умовах застосування противником ударних БпЛА; • протитанкові та протипіхотні міни, їхні характеристика, будова, їхнє установлення та знешкодження, інженерні загородження, їхнє утримання та подолання; • заходи безпеки під час поводження з вибуховими речовинами; • основи загальновійськового бою; • призначення та бойові можливості механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО СВ ЗС України; • організаційно-штатну структуру та озброєння механізованого відділення; • призначення, класифікацію, бойові можливості, форми, способи, основні тактичні прийоми застосування БпЛА, основні демаскуючі ознаки, слабкі місця БпЛА та можливості їхнього виявлення; • порядок дій солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника; • порядок знищення бронеоб’єктів противника на передньому краю оборони; • порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну), алгоритму дій у випадку обходу противником з флангу або виходу противника з тилу, прориву переднього краю танками (ББМ) противника; • порядок дій у наступальному бою; • призначення, тактико-технічні характеристики, бойові властивості, загальну будову, принцип дії, порядок неповного розбирання і збирання після неповного розбирання, а також порядок обслуговування після стрільби; • призначення та визначення вихідних установок (вибір прицілу і точки прицілювання) для ведення вогню зі стрілецької зброї; нормальні (табличні) умови стрільби; особливості визначення вихідних установок для стрільби з автомату по повітряним цілям; призначення, будова та принцип дії ручних гранат; • порядок спостереження за полем бою та вибору цілі, вихідні установки для кожного виду зброї, порядок ведення та коректування вогню, способи цілевказівки;

	• основи управління вогнем та порядок постановки вогневих завдань підрозділу; порядок застосування нічних стрілецьких прицілів та приладів спостереження; заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю та гранатами. **Уміння –** це розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засосів, застосування інноваційних підходів з питань: • особисто виконувати вимоги статутів Збройних Сил України; • застосовувати вимоги статутів Збройних Сил України в повсякденній діяльності підрозділу; • поводитися з військовополоненими; • надавати першу психологічну допомогу та самодопомогу; • визначати емоційний стан (власний та іншої особи); • застосовувати різні способи і методи психологічної саморегуляції; • надавати першу психологічну допомогу відповідно до обраного протоколу. • здійснювати евакуацію одним чи двома рятувальниками; • надавати першу допомогу у разі поранень, кровотеч, отруєнь та інших бойових уражень; • готувати та здійснювати медичну евакуацію; • здійснювати огляд постраждалого на наявність масивних кровотеч у тактичних умовах; • перевіряти прохідність дихальних шляхів; • організовувати та облаштовувати місця розташування для малого підрозділу в умовах можливої зустрічі з противником; • протидіяти впливу природних умов на організм людини; • використовувати основні способи зв'язку, тактичні сигнальні жести; • усувати типові помилки під час експлуатації радіостанцій, що виводять їх з ладу; • орієнтуватися на незнайомій місцевості за картою та без карти, здійснювати планування та рухатися за визначеним маршрутом; • аналізувати інформацію отриману в ході спостереження; • користуватися протигазом та загальновійськовим захисним комплектом; • одягати протигаз, загальновійськовий захисний комплект; • діяти за сигналом "Хімічна тривога"; • вибирати місця для обладнання одиночного або парного окопу для стрільби, маскувати його; • виконувати обов'язки солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника; знищення бронеоб'єктів противника на передньому краю оборони; • виконувати порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну), у випадку обходу противником з флангу або виходу противника з тилу, прориву переднього краю танками (ББМ) противника, або вогневої (маневреної) групи; • виконувати завдання стрільця у складі механізованого відділення під час ведення наступального бою, завдання вогневої (маневреної) групи;

	• займати вихідне положення для наступу й підготовки до атаки; • виконувати порядок дій у випадку мінометного обстрілу, кулеметного вогню противника та застосування ударних БпЛА; • виконувати порядок дій у випадку виходу у фланг противника та штурму траншеї, а також у разі застосування наступальних (оборонних) гранат під час наступу; • застосовувати зброю; • проводити перевірку бою зброї та приведення її до нормального бою на різних відстанях; • виконувати підготовчі вправи з кучності стрільби, початкові вправи з метання оборонної, наступальної та кумулятивної гранат. **Комунікація –** це донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем та рішень власного досвіду в галузі професійної діяльності з питань безпеки життєдіяльності, зокрема у кризових ситуаціях. **Відповідальність та автономія –** це управління комплексними діями або проєктами та усвідомлення відповідальності за прийняття рішень у непередбачуваних умовах з врахуванням питань безпеки життєдіяльності.
Ключові слова	Війна, воєнний стан, вогнева підготовка, тактична підготовка, інженерна підготовка, розвідувальна підготовка, військова топографія, зв'язок та комунікація, радіаційний, хімічний та біологічний захист, статути Збройних Сил України, національно-патріотична підготовка, міжнародне гуманітарне право, цивільний захист, протимінна діяльність, перша психологічна допомога, домедична допомога, виживання, екологічні проблеми.
Формат курсу	Очний.
Теми	СХЕМА КУРСУ
Методи навчання	Головними методами навчання є: • словесні методи (активні лекції, бесіди з елементами формування проблемних завдань); • наочні методи (мультимедійні презентації); • практичні методи (розрахункові вправи з аналізом моделей реальних ситуацій, використання манекенів-тренажерів та муляжів); • проблемно-пошукові (виконання завдань самостійної роботи, спрямованих на активізацію отриманих знань під час аудиторних занять та виробленню навичок самостійної пізнавальної діяльності); • електронне навчання (*e-learning*).
Підсумковий контроль, форма	Диференційований залік оформляють на підставі результатів виконання усіх видів навчальної діяльності упродовж двох семестрів.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін природничої та соціально-економічної підготовки
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Дисципліна має два змістовні модулі, які охоплюють матеріал усіх тем. Навчальні досягнення студентів оцінюють за 100-бальною шкалою (модуль базової підготовки – 40 балів, модуль військової підготовки – 60 балів), контролюючи якість виконання: • ***індивідуальних завдань на практичних заняттях***,

	• ***письмового контрольного опитування з питань лекційних занять*** із використанням тестових технологій.
Питання до письмового контрольного опитування	Письмове контрольне опитування містить теоретичні та практичні питання, що винесені на лекції, практичні заняття та на самостійне опрацювання.
Правила навчального процесу	Очікується, що здобувачі вищої освіти регулярно відвідують лекційні та практичні заняття. За своєчасне інформування викладачів про пом'якшувальні обставини, що впливають на відвідування, відповідають здобувачі вищої освіти. Мобільні телефони, планшети, ноутбуки та інші засоби зв'язку, пристрої зчитування, обробки, збереження та відтворення інформації, а також окремі елементи, що можуть бути складовими відповідних технічних засобів чи пристроїв, дозволено використовувати лише з навчальною метою. У разі порушення цих вимог здобувач вищої освіти буде позбавлений права на продовження виконання практичної чи підсумкової роботи.
Академічна доброчесність	В Університеті діє політика дотримання академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти є відповідальними за знання та дотримання її вимог. Зокрема, в Університеті вимагається: • самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; • посилання на джерела інформації у разі використання невласних ідей, розробок, тверджень, відомостей; • дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; • надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Детальнішу інформацію з цього питання можна знайти за посиланням: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості викладання дисципліни буде надано після завершення аудиторних занять.

СХЕМА КУРСУ
“БАЗОВА ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА (ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА)”

Тиж-день	Тема, форма діяльності, план, короткі тези	Завдання, рекомендовані джерела інформації, год	Термін виконання, оцінювання
I	**ЛК[*] 1. Тема 1. Національно-патріотична підготовка.** *Ми — українці: важливість захисту національної ідентичності та свободи.* Героїчні сторінки української історії як джерело національної єдності та розвитку. Українська національна ідентичність та її ознаки: мова, культура, традиції, адміністративно-територіальний устрій держави та природні ресурси. Утвердження політичної нації і створення незалежної української держави. Героїчні епохи української історії: давня історія та період Русі, козацька доба, національне відродження XIX століття та формування політичної української нації, визвольні змагання XX століття. Визначальні історичні постаті, які внесли значний вклад у формування та становлення української нації. Сучасні герої та їхнє значення для свободи України і її майбутнього. **Тема 6. Виживання.** *Забезпечення життєдіяльності в польових умовах.* Базові принципи забезпечення життєдіяльності в польових умовах, вибір місця та обладнання укриття, добування вогню без сірників, водозабезпечення військовослужбовців під час виконання бойових завдань, протидія впливу природних чинників на організм людини, переміщення у пішому порядку на великі відстані.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.1 / Б.2 / Б68 / ЗН.1 / І.2-І.4**[†] Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня
II	**ЛК 2. Тема 2. Міжнародне гуманітарне право.** *Міжнародне гуманітарне право та його норми із захисту жертв війни.* Основні терміни та поняття міжнародного гуманітарного права. Поводження з військовополоненими. Відповідальність військовослужбовців за порушення норм міжнародного гуманітарного права, зокрема з питань поводження військовополоненими. **Тема 3. Статути Збройних Сил України.** *Обов’язки та права військовослужбовців.* Зміст Військової присяги. Основні принципи військової служби (вірності, єдності, відповідальності, доброчесності, неупередженості та професіоналізму). Основні положення Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України: загальні обов’язки військовослужбовців. *Взаємовідносини між військовослужбовцями.* Основні положення Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України: начальники та підлеглі, старші та молодші за військовим званням, порядок віддання і виконання наказів. Військова поведінка та ввічливість військовослужбовців. *Військова дисципліна, заохочення та дисциплінарні стягнення.* Військова дисципліна, її суть та значення. Обов’язки військовослужбовців щодо дотримання військової дисципліни. Заохочення, які застосовуються до солдат. Дисциплінарні стягнення, які накладаються на солдатів. Обов’язки військовослужбовців щодо дотримання статей Кримінального кодексу України у військовій сфері	Самостійне опрацювання теоретичних питань практичної роботи для проведення на занятті попередньої дискусії за рекомендованими джерелами інформації: **Б.5 / Б.11 / Б. 37-47 / Д. 7 / І.26- І.35** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня

[*] ЛК — лекційне заняття; ПЗ — практичне заняття.
[†] Б — базова рекомендована література; Д — допоміжна рекомендована література; І — інформаційні ресурси; ЗН — законодавчі та нормативні документи.

Тиж-день	Тема, форма діяльності, план, короткі тези	Завдання, рекомендовані джерела інформації, год	Термін виконання, оцінювання
III	**ЛК 3. Тема 11. Інженерна підготовка (мінна безпека).** *Інженерне обладнання та маскування позицій в умовах застосування противником ударних БпЛА.* Порядок вибору місця обладнання одиночного окопу для стрільби. Особливості вибору місця обладнання парного окопу. Послідовність їхнього фортифікаційного обладнання в комплексі із застосуванням сканера (детектора) виявлення БпЛА. Сутність маскування. Принципи та основні правила маскування.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.3 / ЗН.1 / ЗН.4 / ЗН.5 / ЗН.6** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня
IV	**Лк 4. Тема 11. Інженерна підготовка (мінна безпека).** *Протитанкові та протипіхотні міни. Інженерні загородження, їхнє улаштування та подолання*. Призначення, тактико-технічні характеристики, загальна будова, принцип дії протипіхотних та протитанкових мін, порядок встановлення та знешкодження. Невибухові інженерні загородження, їхнє улаштування та подолання. Дії у випадку падіння біля позиції ударних та розвідувальних БпЛА. *Мінна безпека.* Класифікація вибухонебезпечних предметів (саморобних вибухових пристроїв) та можливі місця їхнього встановлення, види тротилових шашок, підривники, різновиди детонуючих шнурів. Заходи безпеки під час поводження з вибуховими речовинами. Порядок дій на замінованій ділянці місцевості та порядок виходу з неї. Дії у разі падіння поруч позиції ударних та розвідувальних БпЛА.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.3 / І.11- І1.9** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня
V	**ЛК 5. Тема 12.Тактична підготовка**. *Організація та структура підрозділів родів військ Сухопутних військ Збройних Сил України.* Призначення та бойові можливості механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ПГІО СВ ЗС України, їхня організаційно-штатна структура. Озброєння механізованого відділення.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.1 / Б.3** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня
VI	**ЛК 6. Тема 12.Тактична підготовка.** *Призначення, класифікація, бойові можливості, форми, способи та основні тактичні прийоми застосування БпЛА.* Основні демаскуючі ознаки, слабкі місця БпЛА та можливості їхнього виявлення. Рекомендації щодо знищення БпЛА. Вивчення обов'язків солдата в бою, спостерігача, піднощика боєприпасів. Обов'язки стрільця, піднощика боєприпасів, спостерігача.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.1 / Б.3** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня
VII	**ЛК 7. Тема 12.Тактична підготовка.** *Дії солдата в оборонному бою.* Порядок дій солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника. Порядок дій за сигналами оповіщення. Порядок знищення бронеоб'єктів противника на передньому краю оборони. Порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну). Порядок дій у випадку обходу противником з флангу, виходу противника з тилу, прориву переднього краю танками (ББМ) противника.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.1 / Б.3** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня

Тиж-день	Тема, форма діяльності, план, короткі тези	Завдання, рекомендовані джерела інформації, год	Термін виконання, оцінювання
VIII	**ЛК 8. Тема 12.Тактична підготовка.** *Порядок дій солдата під час наступу.* Порядок дій у наступальному бою, завдання стрільця у складі механізованого відділення під час ведення наступального бою. Зайняття вихідного положення для наступу й підготовка до атаки. Порядок дій у випадку мінометного обстрілу, кулеметного вогню противника та застосування ударних БпЛА. Порядок виходу у фланг противника та штурму траншеї. Порядок застосування наступальних (оборонних) гранат під час наступу. Завдання вогневої (маневреної) групи. Взаємовиручка та узгодженість дій у складі підрозділу.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.1 / Б.3** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня
IX	**ЛК 9. Тема 13. Вогнева підготовка.** *Стрілецька зброя.* Види стрілецької зброї, які знаходяться на озброєнні механізованих (мотопіхотних) військових частин Сухопутних військ Збройних Сил України. Призначення, тактико-технічні характеристики, принципи її застосування. *Основи та правила стрільби зі стрілецької зброї.* Призначення та визначення вихідних установок (вибір прицілу і точки прицілювання) для ведення вогню зі стрілецької зброї. Нормальні (табличні) умови стрільби. Особливості визначення вихідних установок для стрільби з автомату по повітряним цілям. Правила стрільби та вирішення вогневих завдань. Визначення відстані до мішені за допомогою мушки або окомірним методом. *Стрілецькі тренування (маніпуляції зі зброєю).* Положення, які використовуються для стрільби з автомата. Відпрацювання утримання зброї в різних положеннях. Утримання зброї в положенні для стрільби стоячи, з коліна, лежачи, у русі, у пішому порядку. Навчання кучності стрільби з різних положень. *Ручні гранати.* Призначення будова та принцип дії ручних гранат. Метання гранат на дальність та влучність із різних положень.	за рекомендованими джерелами інформації: **Б.3** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня
X	**ЛК 10. Тема 13. Вогнева підготовка.** *Призначення, будова автомата АК-74 та його модифікацій.* Робота частин та механізмів під час заряджання та пострілу. Огляд і підготовка автомата АК-74 до стрільби. Спорядження магазину, заряджання й розряджання автомата, постановка на запобіжник. Догляд за індивідуальною зброєю, її утримання та зберігання. Можливі затримки й несправності під час стрільби, способи їхнього усунення. *Призначення, характеристика та будова коліматорних, оптичних денних та нічних прицілів (в тому числі іноземного виробництва).* Порядок користування прицілами, догляду за ними та зберігання.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.3** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня

Тиж-день	Тема, форма діяльності, план, короткі тези	Завдання, рекомендовані джерела інформації, год	Термін виконання, оцінювання
XI - XIX	**ПР. 1-9. Тема 13. Вогнева підготовка.** *Основи та правила стрільби зі стрілецької зброї.* Призначення та визначення вихідних установок (вибір прицілу і точки прицілювання) для ведення вогню зі стрілецької зброї. Нормальні (табличні) умови стрільби. Особливості визначення вихідних установок для стрільби з автомату по повітряним цілям. Правила стрільби та вирішення вогневих завдань. Визначення відстані до мішені за допомогою мушки або окомірним методом. *Стрілецькі тренування (маніпуляції зі зброєю).* Положення, які використовуються для стрільби з автомата. Відпрацювання утримання зброї в різних положеннях. Утримання зброї в положенні для стрільби стоячи, з коліна, лежачи, у русі, у пішому порядку. Навчання кучності стрільби з різних положень. *Ручні гранати.* Призначення будова та принцип дії ручних гранат. Метання гранат на дальність та влучність із різних положень.	Самостійне опрацювання теоретичних питань практичної роботи для проведення на занятті попередньої дискусії за рекомендованими джерелами інформації: **Б.3** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом трьох тижнів
XX	**ЛК 11. Тема 10. Розвідувальна підготовка.** *Розвідувальні ознаки розташування противника на ділянці місцевості та тактики ведення ним бойових дій.* Розвідувальні ознаки розташування ділянки місцевості (території), на якій розташоване озброєння та бойова техніка, танки, гармати, пункти управління FPV БпЛА, установок ПТКР, кулемети, гранатомети, станцій радіолокаційної розвідки. Основні способи ведення бойових дій, які застосовує противник у наступі чи обороні. Тактика застосування механізованих, танкових, артилерійських підрозділів противника в наступі чи обороні, їхня організаційно-штатна структура. *Види ворожих безпілотних літальних апаратів, дронів-камікадзе, їхні характеристики та порядок протидії їм*. Призначення, бойові можливості ворожих БпЛА та розвідувально-ударних дронів. Основні принципи з протидії ворожим БпЛА та дронам-камікадзе.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.1 / Б.3** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня

Тиж-день	Тема, форма діяльності, план, короткі тези	Завдання, рекомендовані джерела інформації, год	Термін виконання, оцінювання
XXI	**ЛК 12. Тема 7. Військова топографія.** *Топографічні карти. Орієнтування на місцевості.* Місцевість та її елементи. Топографічні карти Збройних Сил України. Предмет і завдання військової топографії. Аналіз і читання топографічної карти. Визначення відстаней по карті. Визначення географічних і прямокутних координат точок. Вимірювання крутизни схилів. Вимірювання кутів орієнтування ліній. Вихідні напрямки. Магнітне схилення. Зближення меридіанів. Властивості місцевості. Вивчення місцевості по карті. Основні види місцевості, їхні тактичні властивості, способи вивчення місцевості. Призначення, масштаби та характеристики топографічних карт. *Орієнтування на місцевості за допомогою небесних світил, компаса, годинника, карти та місцевих предметів.* Способи орієнтування на місцевості та визначення сторін світу. Техніка орієнтування на місцевості. Класифікація орієнтирів місцевості. Орієнтування на місцевості за допомогою топографічної карти і компаса. Орієнтування на місцевості без карти. Визначення напрямків без засобів орієнтування. **Тема 9. Зв'язок та комунікація.** *Військова комунікація — як джерело всеобізнаності.* Вертикальна та горизонтальна комунікація. Важливість комунікації у бойовій обстановці. *Основи зв'язку.* Способи зв'язку та вимоги до них. Тактичні сигнальні жести. Основні засоби зв'язку в ході ведення бойових дій. Розподіл жестів: накази, сповіщення, позначення, шикування.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.50 – Б.58 / Б.3** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня
XXII	**ЛК 13. Тема 8. Підготовка з радіаційного, хімічного та біологічного захисту.** *Уражальні чинники зброї масового ураження.* Ознаки ядерного вибуху, застосування брудних боєприпасів, хімічної атаки й застосування бойових біологічних речовин та шкода, яку завдають уражальні чинники ядерної зброї, і способи захисту від неї. Позначення районів забруднення, способи визначення рівня забруднення за допомогою приладів і пристосувань.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.33 / Д.2 / Д.3 / І.10 / І.11 / І.12** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня
XXIII	**ЛК 14. Тема 8. Підготовка з радіаційного, хімічного та біологічного захисту.** *Засоби індивідуального захисту. Дії особового складу на зараженій місцевості.* Протигаз, загальновійськовий захисний комплект та їхнє використання. Сигнали оповіщення про радіаційне, хімічне зараження та порядок дії особового складу у разі їхнього отримання. Дії особового складу на зараженій місцевості та під час застосування противником скидів з БпЛА, ручних газових гранат**.**	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.33 / Д.1 / Д.2 / І.10 / І.11 / І.12** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня

Тиж-день	Тема, форма діяльності, план, короткі тези	Завдання, рекомендовані джерела інформації, год	Термін виконання, оцінювання
XXIV	**ЛК 15. Тема 4. Психологічна підготовка.** *Способи та методи саморегуляції. Перша психологічна допомога та самодопомога. Вплив бою на психіку.* Основні стресові стани, способи та методи саморегуляції та їхнє застосовування на практиці. Самооцінка особистих відчуттів. Стрес, афект, фрустрація як психологічні стани. Форми, стратегії, типи копінгу і способи виходу з травмівної ситуації. Особливості ПТСР. Наслідки психічної травми. Психічна саморегуляція: особливості, способи, методи. Розвиток емоційного інтелекту як профілактика деструктивного впливу травмівної ситуації на психіку людини. Перша психологічна допомога та самодопомога. Протоколи першої психологічної допомоги. Вплив бою на перебіг психічних процесів (пізнавальних, емоційних, вольових). Бойовий стрес та робота з ним. Профілактика фрустрації у військовослужбовців. Основи травмотерапії.	Самостійне опрацювання теоретичних питань практичної роботи для проведення на занятті попередньої дискусії за рекомендованими джерелами інформації: **Б.8 / Б.59 – Б.67 / І.13 / І.15** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня
XXV	**ЛК 16. Тема 5. Домедична підготовка.** *Планування та організація домедичної допомоги на етапі "допомога під вогнем" (CUF).* Вступ до протоколу курсу тактичної медицини "Tactical Combat Casualty Care" (TCCC). Основні причини смертей на полі бою, яких можна уникнути, та заходи для збільшення виживання. Фази надання допомоги в TCCC та пріоритети під час кожної з них. Три основні цілі TCCC. Принципи надання допомоги в бойовій та небойовій обстановці на різній місцевості. Роль немедичного особового складу під час надання допомоги в тактичних умовах. Ключові чинники впливу на надання допомоги в тактичних умовах. Призначення, склад, правила використання аптечки медичної загальновійськової індивідуальної (АМЗІ). *Здійснення огляду масових кровотеч у тактичних умовах.* Визначення кровотеч, що загрожують життю, та важливість якнайшвидшого накладання турнікета на кінцівку для контролю таких кровотеч. Застосовування прямого та непрямого тиск для зупинки кровотеч. Ризики застосування імпровізованого турнікету. Застосування тампонади вузлових поранень гомеостатичним бинтом. Техніка накладання тиснучих пов'язок. Прохідність дихальних шляхів. Основні ознаки обструкції дихальних шляхів. Техніка перевірки дихання за схемою "чую-бачу-відчуваю". Відкриття дихальних шляхів закиданням голови/підняттям підборіддя чи відведенням щелепи. Переведення пораненого у стабільне бокове положення в тактичних умовах.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.68 – Б73 / Д.3 / Д.4 / Д.5 / Д.6 / І.5 / І.8 / І.9 / І.10 / І.16** час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня
XXVI	**ЛК 17. Тема 5. Домедична підготовка**. *Надання домедичної допомоги на етапі "допомога під вогнем/під загрозою" (Care under fire/Threat, CUF)).* Вплив тактичної обстановки на надання допомоги. Порядок дій перед наданням допомоги пораненому для запобігання додатковим втратам. Пріоритети та алгоритм дій для допомоги пораненому під вогнем та під час його транспортування. Накладання турнікету на етапі "допомога під вогнем" однією або двома руками.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.68 – Б73 / Д.3 / Д.4 / Д.5 / Д.6 / І.5 / І.8 / І.9 / І.10 / І.16** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня

Тиж-день	Тема, форма діяльності, план, короткі тези	Завдання, рекомендовані джерела інформації, год	Термін виконання, оцінювання
XXVII	**ЛК 18. Тема 5. Домедична підготовка.** *Тактична польова допомога (TFC).* Принципи та застосування допомоги в польових умовах. Забезпечення охорони та безпеки постраждалого під час тактичного польового догляду. Принципи витягування постраждалого з місця поранення з урахуванням специфіки підрозділу. Способи передавання інформації про постраждалого до командування або медичного персоналу. Ревелантність інформації про тактичну обстановку та постраждалого. Принципи сортування під час тактичної польової допомоги. Способи перетягування/перенесення пораненого під вогнем одним та двома бійцями. Способи та методи евакуації. Одним рятувальником: за лямки, під пахви, за пасок, модифікований метод пожежника. Двома рятувальниками: за лямки, під пахви, за пасок і шию.	Самостійне опрацювання питань лекції за рекомендованими джерелами інформації: **Б.68 – Б73 / Д.3 / Д.4 / Д.5 / Д.6 / І.5 / І.8 / І.9 / І.10 / І.16** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня
XXVIII	**ПР 10. Тема 7. Військова топографія.** *Орієнтування на місцевості за допомогою небесних світил, компаса, годинника, карти та місцевих предметів.* Способи орієнтування на місцевості та визначення сторін світу. Техніка орієнтування на місцевості. Класифікація орієнтирів місцевості. Орієнтування на місцевості за допомогою топографічної карти і компаса. Орієнтування на місцевості без карти. Визначення напрямків без засобів орієнтування. **Тема 9. Зв'язок та комунікація.** *Основи зв'язку.* Способи зв'язку та вимоги до них. Тактичні сигнальні жести. Основні засоби зв'язку в ході ведення бойових дій. Розподіл жестів: накази, сповіщення, позначення, шикування.	Самостійне опрацювання теоретичних питань практичної роботи для проведення на занятті попередньої дискусії за рекомендованими джерелами інформації: **Б.50 – Б.58 / Б.3** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня
XXVIX	**ПР 11. Тема 4. Психологічна підготовка.** *Способи та методи саморегуляції. Перша психологічна допомога та самодопомога. Вплив бою на психіку.* Методики діагностики емоційних станів особи. Методики діагностики копінг-стратегій особи. Методики діагностики та розвитку емоційного інтелекту людини. Саморегуляція для долання складних ситуацій. Застосування технік саморегуляції. Майндфулнес. Основні психічні реакції людини та картки першої психологічної допомоги. Вибір типу протоколу для надання першої психологічної допомоги. Діагностика та корекція власного психологічного стану надавачем психологічної допомоги. Діагностика стану особи, якій потрібна нагальна психологічна допомога. Корекція надмірної тривоги. Швидка допомога особі у випадку панічної атаки. Ефективні методики для надання першої психологічної допомоги.	Самостійне опрацювання теоретичних питань практичної роботи для проведення на занятті попередньої дискусії за рекомендованими джерелами інформації: **Б.11 / Б.12 / Д.3 / Д.4 / Д.5 / Д.6 / І.16 / І.17 / ЗН.21 / ЗН.22 / ЗН.23 / ЗН.24 / ЗН.25** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня

Тиж-день	Тема, форма діяльності, план, короткі тези	Завдання, рекомендовані джерела інформації, год	Термін виконання, оцінювання
XXX	**ПР 12. Тема 8. Підготовка з радіаційного, хімічного та біологічного захисту**. *Засоби індивідуального захисту. Дії особового складу на зараженій місцевості.* Протигаз, загальновійськовий захисний комплект та їхнє використання. Сигнали оповіщення про радіаційне, хімічне зараження та порядок дії особового складу у разі їхнього отримання. Дії особового складу на зараженій місцевості та під час застосування противником скидів з БпЛА, ручних газових гранат. **Тема 5. Домедична підготовка.** *Здійснення огляду масових кровотеч у тактичних умовах.* Визначення кровотеч, що загрожують життю, та важливість якнайшвидшого накладання турнікета на кінцівку для контролю таких кровотеч. Застосовування прямого та непрямого тиск для зупинки кровотеч. Ризики застосування імпровізованого турнікету. Застосування тампонади вузлових поранень гомеостатичним бинтом. Техніка накладання тиснучих пов'язок. Прохідність дихальних шляхів. Основні ознаки обструкції дихальних шляхів. Техніка перевірки дихання за схемою "чую-бачу-відчуваю". Відкриття дихальних шляхів закиданням голови/підняттям підборіддя чи відведенням щелепи. Переведення пораненого у стабільне бокове положення в тактичних умовах.	Самостійне опрацювання теоретичних питань практичної роботи для проведення на занятті попередньої дискусії за рекомендованими джерелами інформації: **Б.33 / Д.2 / Д.3 / І.10 / І.11 / І12** **Б.68 – Б73 / Д.3 / Д.4 / Д.5 / Д.6 / І.5 / І.8 / І.9 / І.10 / І.16** Передбачений час опрацювання – 1 год.	Протягом тижня

Автори

Ярослав **ГАЛАДЖУН,**
Ігор **ДИКИЙ**,
Євген **ІВАНОВ**,
Надія **ЛЕВУС**,
Володимир **ЛИСИК**,
Євген **ФИЛИПЕЦЬ**,
Олег **ЛЯДИК,**
Ігор **МУЦЬ**,
Соломія **ПИСАРЕВСЬКА**,
Тарас **ПОДЕДВОРНИЙ,**
Іван **ФЕДИК**,
Євген **ФИЛИПЕЦЬ**.